

Senioři

PhDr. Martina VENGLÁŘOVÁ

Klíčová slova:

- senior
- týrání seniorů
- špatné zacházení se staršími osobami

Hádanka sfingy:

„Které zvíře chodí ráno po čtyřech, v poledne po dvou a večer po třech, ale má jen jeden hlas?“ Oidipova odpověď: „Člověk.“ Hádanka sfingy zachycuje dva body obratu v životě člověka. Prvním je vstup do období dospělosti, symbolizuje ho stání na „vlastních nohou“. Druhým bodem změny v životě je přijetí hole, po poledni života člověka. Tato proměna není spjata jen s příchodem tělesné zchátalosti, nýbrž je spjata s celým souborem změn, které zahrnují utrpení, hlubší porozumění a odpoutání se od překonaného způsobu života.

Fyziologické stáří

Senioři patří mezi nejvíce znevýhodněnou skupinu obyvatel. V naší populaci stoupá podíl starých lidí, již nyní se jedná přibližně o 15 % populace. V ČR je přes 1 800 000 lidí starších 60 let. Mnoho lidí se domnívá, že staří lidé jsou vesměs nemocní, nemohoucí, zmatení. I odborná veřejnost bývá zaskočena otázkou, kolik seniorů potřebuje celodenní péči. Odhady se pohybují kolem 10–40 %, realita jsou 3 %. Zvláště u věkové skupiny seniorů je třeba přistup k obětem trestné činnosti rozdělit podle reálné životní a zdravotní situace, ve které se staří občané nacházejí.

Skupiny obětí:

1. zdraví senioři, žijící běžným životem,
2. znevýhodnění senioři (především osamělostí, tíživou finanční situací),
3. tělesně nemocní či postižení senioři,
4. duševně nemocní senioři.

Za stáří považujeme věk od šedesáti let. Je mýtem, že lidé tohoto věku jsou nemohoucí, popletení, nesoběstační. Setkáváme se se seniory, kteří stále pracují nebo žijí jinak aktivním životem. I oni se mohou stát oběťmi kriminality.

Uvádíme přehled změn, které mohou přicházet u stárnoucího člověka.

1. Psychické změny:

- změny paměti,
- projevy onemocnění včetně duševních,
- nedůvěřivost,
- snížená sebedůvěra,
- sugestibilita,
- zhoršená adaptace.

2. Tělesné změny:

- snížení výkonu,
- omezení pohybu.

3. Sociální změny:

- změny společenského života,

- změny životního stylu,
- osamělost,
- finanční problémy.

Člověk ve vyšším věku kompenzuje řadu nevýhod zkušeností, rozvážností. Přes některé nevýhody nepatří senioři ke skupině lidí, na kterých by bylo páháno velké množství trestných činů. Za zvláště ohroženou skupinu považujeme seniory trpící tělesným onemocněním či duševní poruchou. Především změny psychického stavu neumožní dobrou orientaci v situaci, sníží možnost předvídat nebezpečí. Opakem je prožívání patologických obav z pronásledování, ohrožení, napadení. Vyskytuje se především u organických duševních poruch ve stáří (vaskulární demence, Alzheimerova choroba). V ranných stádiích, kdy se ještě senioři účastní aktivit běžného života, se mohou stát terčem útoku podvodníků, zlodějů. Lidé trpící těžším stupněm demence vyžadují pomoc pečovateli. Těm hrozí spíše zanedbávání či ohrožení ze strany pečovateli. Může se jednat o rodinné příslušníky či o profesionální pečovatele.

Senior jako oběť trestného činu

Nejčastější trestné činy páchané na seniorech

- kapesní krádeže,
- krádeže vloupáním do bytů, rodinných domků, sklepů, rekreačních objektů,
- krádeže vloupáním do zaparkovaných vozidel,
- loupeže,
- podvody,
- vydírání,
- úmyslné ublížení na zdraví.

Pro přehlednost členíme situace podle míst, kde hrozí nebezpečí. Zároveň nabízíme základní doporučení adresovaná seniorům pro zvýšení bezpečnosti.

1. Nebezpečí doma

Domov je pro každého člověka prostorem, kde se cítíme bezpeční, jistí. Je někdy těžké představit si, že i zde nám může hrozit nebezpečí. Extrémně těžkou situací je již zmíněné násilí páchané blízkou osobou doma, v našem soukromí. Podívejme se nyní na další hrozící rizika:

- vniknutí cizí osoby do soukromého prostoru (dveřmi, okny, balkonem atd.), spojené s krádežemi, zničením majetku,
- ztráta klíčů, riziko snadného vniknutí nepovolaných osob,
- násilné vniknutí za přítomnosti majitelů bytu, doprovázeno rizikem zranění,
- vpuštění cizí osoby do bytu, často pod různými záminkami.

Ke zvýšení bezpečnosti může napomoci

například zajištění dveří a oken.

Zajištění oken pomocí alarmu a bezpečnostních mříží.

KAZUISTIKA

Paní Alžběta (82 let) žije sama. S péčí o domácnost jí pomáhá dcera, v posledním čase k ní dochází pečovatelská. Paní Alžběta na ni čeká, má obavy, aby pečovatelská nemusela dlouho čekat s obědem. Minulý týden slyšela kroky na chodbě a zvonek, otevřela, aniž by se přesvědčila, kdo je za dveřmi. Do bytu se vtláčela starší žena, rychle mluvila, strkala paní Alžbětu dál do předsíně. Neznámá žena chtěla nechat vzkaz pro sousedy, žádala o papír a tužku. Než se majitelka bytu vzpamatovala, byla pryč. Až za několik hodin si paní Alžběta všimla, že jí chybí několik věcí z pokoje...

Bezpečnostní zásady pro seniory:

- při odchodu z bytu uzavírejte okna, zamykejte dveře, všimněte si, zda jsou dovené,
- neotevírejte bytové dveře, aniž byste se kukátkem nepřesvědčili, kdo je za nimi, neotevírejte je bez zajištění řetízkem nebo jiným prostředkem proti násilnému vniknutí zvenčí, mějte se na pozoru před tzv. podomními obchodníky, nevpuštějte je do bytu,
- řemeslníky, pracovníky elektráren apod. vpusťte jen po předchozí telefonické dohodě,
- udržujte dobré vztahy se sousedy, vzájemně si můžete pomoci při ochraně majetku i zdraví,
- máte-li dojem, že se děje cosi podezřelého, obraťte se na policii.

2. Nebezpečí na ulici

- k procházkám volte vhodnou dobu a místo, ne za tmy a ne do opuštěných míst,
- ve večerních hodinách se vyhýbejte také dalším rizikovým místům, jako jsou prostory restaurací, diskoték, nočních klubů, barů a heren,
- peněženku, osobní doklady a klíče od bytu neukládejte navrch nákupní tašky; pokud to jde, ukládejte je ve vnitřních kapsách oblečení, kabelku nenoste přes rameno,
- noste u sebe jen nezbytně nutný finanční obnos, doporučuje se mít dvě peněženky a v případě přepadení jednu s menším obnosem vydat pachatelé,
- o možných nebezpečích a způsobech, jak jim předcházet, hovořte se svými přáteli, sousedy, známými, nenechte se nepřipraveni překvapit, neďte se!

3. Nebezpečí v dopravním prostředku

Nepřehledné situace v tramvaji, vlaku, metru či autobusu využívají zejména kapesní zloději. Svou bezpečnost zvyšte:

- v soupravách hromadné dopravy nastupujte vždy do vozu obsazeného řidičem, ve vlaku do obsazených vagonů, spíše se dovoláte pomoci,
- pokud potřebujete pomoc, oslovte konkrétního člověka, vyvolejte ho tzv. z davu („Mladý muži, vy v té modré bundě... prosím, pomozte mi...“),
- vyhýbejte se tlačenicím,
- sledujte své věci, je lepší mít tašku před sebou, např. ji přidržovat na břiše.

Při práci s oběťmi trestných činů se zvláštní péče věnuje „zranitelným obětem“. Do této kategorie lze zařadit i některé seniory. Zranitelnost tvoří soubor charakteristik, které posilují záměr pachatele uskutečnit trestný čin právě vůči této oběti.

Charakteristiky seniora se zvýšenou zranitelností:

- snížení životního elánu,
- snížené sociální kompetence (nejistota v jednání, neporozumění kontextu situace),
- signály neopatrnosti (nepozornost, důvěřivost, snížená ostražitost),
- osamělost,
- známky duševní nepohody nebo onemocnění,
- tělesná slabost.

Pachatel si může záměrně vybrat seniora, u kterého předpokládá:

- že se neubrání útoku,
- že jeho případné svědectví nebude přesné, tím se sníží riziko dopadení,
- že se bude obávat někomu se svěřit,
- že je osamělý (osamělá) a doba odhalení činu se tak prodlouží.

Třetím kritériem zranitelnosti seniora je špatná anebo zcela mizivá šance dosáhnout na některý typ pomoci obětem. Nebezpečí hrozí zejména u násilí páchaného blízkými či pečovateli v zařízeních pro seniory. Ti zprostředkovávají většinu kontaktů starého člověka s okolím. Mohou mu snadno zabránit oznámit situaci.

Co brání seniorům vyhledat po trestném činu pomoc:

- zdravotní stav (snížená pohyblivost),
- poruchy smyslu (nemohou dobře telefonovat, nepřečtou si informace o pomoci atd.),
- izolace (sami nemají možnost nikam zajít, jsou sledováni).

Závažným důvodem nesvědřit se je stud, neochota svědčit proti blízkým.

Senior jako svědek trestného činu

V situaci, kdy se senior stane svědkem či obětí trestného činu (nebo jednání, o kterém lze uvažovat jako o trestném činu či přestupku), klade si řadu otázek a je plný obav.

Například:

- Mám jít věc ohlásit?
- Budou mi věřit?
- Nevím přesně, jak se vše seběhlo, nevadí to?
- Nebudu vypadat jako hlupák, když jsem tak hloupě naletěl?

Za takové situace jsou obavy oprávněné. Seniori by neměli váhat s kontaktováním policie a s vyhledáním pomoci a podpory. Začít mohou zavoláním na kteroukoliv

z linek důvěry, které pracují v nepřetržitém provozu, a zde dostanou doporučení na vhodnou sociální službu.

Týrání seniorů

Násilí, kterého se vůči seniorovi dopouští blízké osoby, je situace, kdy je nutné poskytovat taktní a žádanou pomoc. Setkáváme se s rozličnými formami násilí. Jde o psychické, fyzické a sexuální násilí. Specificky u seniorů se setkáváme ještě s majetkovým a finančním vykořisťováním, zanedbáváním péče a s nespokojováním základních biologických a psychosociálních potřeb starších lidí. Nevhodné chování nemusí dosáhnout prahu trestného činu a i tak je pro život seniora destruktivní.

Převažují pachatelé z okruhu rodiny, avšak lze se setkat i s násilím v rámci seniorských aktivit. V prvé řadě jde o partnery (manžel, druh). Násilné chování může být projevem rozvíjející se duševní poruchy nebo pouze vyústěním osobnostních zvláštností. Dále jsou pachatelé z řad pečovatelů, nejčastěji jde o děti seniorů. Především stud brání obětem svěřit se se situací doma. Takové řešení je často pro starého člověka spojeno s velkými obavami. Pokud se zveřejní násilí páchané dětmi či dalšími pečovateli, je pravděpodobné, že senior bude přemístěn do ústavní péče. A z toho mají staří lidé obavy.

Příčiny týrání ze strany blízkého člověka mohou být různé. Pachatel např. omezeně chápe, že jeho chování je násilné. Může situaci vnímat pouze ze své strany pohledu. Domnívá se, že za péči si zaslouží finanční prostředky svého rodiče, že osobě trpící demencí stačí bazální péče a nepotřebuje společnost, že takto postižený člověk nevnímá, jak se s ním zachází. Zde je potřeba uvažovat o zátěži pečujících osob, která se může stát neúnosnou. To nelze brát jako ospravedlnění násilí. Spíše se musíme zamýšlet nad životem pečovatelů a jejich blízkých. Neúměrná zátěž, zhoršení zdravotního a psychologického stavu může spustit stresovou reakci, která končí násilím.

Rovněž se setkáváme s obrácenou situací. Člověk, který je v počátku duševní poruchy typické pro senium (nejčastěji demence), může psychicky týrat své okolí. Zvláště u samostatně žijících manželů se až po delší době anebo při fyzickém napadení dozvíme o dlouhotrvajícím psychickém nátlaku (poruchy nálad s projevy agresivity, podezřívání, extrémní kontrola druhého partnera atd.). Základní intervencí je léčba projevů a dále podpora ohrožené osobě. V rámci sociálních intervencí je třeba zvážit, zda je nadále bezpečné soužití rodinných příslušníků.

Druhy násilí páchaného na seniorech

- 1. Tělesné týrání.** Obsahuje vědomé způsobování fyzické bolesti, zraňování nebo fyzické omezování. Většinou způsobuje následky, např. zlomeniny, podlitiny, oděry, ale také popáleniny. Do tělesného týrání zahrnujeme i sexuální útok. Ten je u seniorů méně častý než u násilí mezi mladšími partnery.
- 2. Psychické týrání.** Jde o způsob domácího násilí, který je pravděpodobně nejvíce skryt zrakům okolí. Ponižování, psychický nátlak, nevhodné zacházení, nerespektování přání a potřeb seniorů, tak se projevuje

útok na důstojnost starého člověka.

- 3. Zneužívání majetku a finančních zdrojů starší osoby.** Péče o seniora je v takovém případě podmíněna jeho přispíváním na domácnost, často neúměrně příjmům seniora. Jednak mu nezbyvá potřebná částka pro vlastní potřebu a finance jsou užívány pro jiné osoby. Můžeme si všimnout nepřiměřeného oděvu, špatného stavu výživy. Životní úroveň neodpovídá reálným příjmům. Při hovoru o financích je senior vyhýbavý, nemá povědomost o tom, jak je s jeho penězi nakládáno. Na druhé straně lze pozorovat zvýšený zájem rodiny o finanční stránku zdravotní péče, neochotu přispívat na pomůcky apod.
- 4. Zanedbávání třetí osobou.** Při setkání se seniorem, zvláště pokud má specifické potřeby a potřebuje pomoc jiných osob, si všímáme zdravotního stavu, úrovně stravování. Psychické násilí zahrnuje také vytváření sociální izolace, do které je senior uzavřen. Signály, které svědčí o nedostatku kontaktů jsou samota, malý kontakt s přáteli a vrstevníky, čas trávený v bytě, pokoji.

KAZUISTIKA

Když se stav pana Josefa zhoršil, jeho děti se rozhodly, že zůstane bydlet s mladším synem. Nabídky mu pokojík, dohodly se na přispívání pana Josefa na domácnost. Postupem let se jeho zdravotní stav dále zhoršoval, objevily se příznaky demence. V této fázi měla rodina znovu zvážit své možnosti pečovat celodenně o svého příbuzného. Nestalo se tak. S péčí pomáhali vnuci, rodina se střídala. Někdy byl pan Josef celé dny sám. Nezvládl se obsloužit, nejedl, léky užíval nepravidelně. Protože nezvládal hospodaření s penězi, převzal syn jeho finance a hospodařil s nimi. Pan Josef se špatně orientoval, pro jistotu ho rodina zamykala v jeho pokoji...

Podcenění náročnosti péče o nemocného starého člověka může vést k zanedbávání hraničícímu s týráním.

Při řešení situace, kdy je týrán či zanedbáván starý člověk, postupujeme podle následujících pravidel:

1. Snažíme se zajistit bezpečí a ochranu zdraví seniora.
2. Respektujeme jeho přání na způsob řešení situace. Přání seniora je často zůstat s rodinou.
3. Snažíme se navázat dialog s rodinou, hledat řešení.

Zvláštní skupinu ohrožených osob tvoří **seniori trpící závažnými chorobami**, zvláště pak demencí. Nemohou se sami dostat k potřebným informacím, jsou závislí na pomoci a ochotě okolí. Mnohdy nemohou rozhodovat o vhodných řešeních ani svobodně vyjádřit svá přání. Ústřední roli zde hrají profesionálové z řad zdravotníků a sociálních pracovníků. Každý kontakt se seniorem pak mohou využít ke zmapování kvality života starého člověka. Pokud mají podezření na jeho týrání či vykořisťování, je jejich povinností kontaktovat policii.

Kam je možné obrátit se o radu a pomoc:

1. Při fyzické újmě je nutné se obrátit na lékaře, na zdravotnické zařízení.
2. Útok či týrání je třeba oznámit policii.
3. V dalších případech je možné kontaktovat

sociální odbor městského úřadu, obecního úřadu.

Organizace zabývající se problematikou seniorů:

1. Život 90. Provozuje nonstop linku Senior telefon **222333999**, www.zivot90.cz
2. Alzheimerovská společnost (zabývá se péčí o nemocné demencí, také nabízí pomoc bezradným pečovateltům) 283 880 346, www.alzheimer.cz

3. Svaz důchodců, právní a sociální poradny Svazu důchodců Praha, tel.: 272 930 240, 261 260 009, dále kraje.
4. Občanské poradny.

Kapitola z publikace vydané nakladatelstvím GRADA pod názvem POMOC OBĚTEM (A SVĚDKŮM) TRESTNÝCH ČINŮ – příručka pro pomáhající profese

DOMÁCÍ NÁSILÍ

páchané na seniorech

CO JE DOMÁCÍ NÁSILÍ

Domácí násilí je násilné jednání vůči blízké osobě. Zpravidla začíná psychickým násilím, později se přidává násilí fyzické. Útoky vedené nejprve proti lidské důstojnosti, mohou být později vedeny proti zdraví či proti životu.

Domácí násilí má tyto **charakteristické znaky**:

- **Opakovanost** – jednání, které má svůj vývoj a dochází opakovaně k jeho projevům, často i po velice dlouhou dobu, DN není ojedinělý a jednorázový incident.
- **Postupný nárůst intenzity** – Psychické týrání začínou doprovázet fyzické útoky, jejichž intenzita postupně vzrůstá. Ve hře již není jen lidská důstojnost, začíná být ohroženo zdraví, někdy i život oběti DN.
- **Jasně rozdělení rolí** – k násilí dochází mezi blízkými osobami, kde lze rozlišit roli násilné a ohrožené osoby, vzájemné postavení je nerovné a role se v průběhu incidentu nemění.
- **Páchání násilí v soukromí** – k násilí dochází zpravidla v soukromí obydlí oběti nebo společného obydlí, ale i na jiných místech (např. chata, hotel apod.)

Domácí násilí má různé modifikace: mezi partnery, druhy, příbuznými (otec-syn, matka-dcera, prarodiče-vnuci aj.).

Institut vykazání platný od začátku letošního roku byl uplatněn už i u závažného případu DN vůči seniorovi, který se stal v Praze začátkem r. 2007, kdy byla vykazána žena, která týrala vlastní matku.

V případě domácího násilí **zaměřeného na seniory** se více vyskytuje zneužívání citové, psychické nebo finanční závislosti, výjimečně však není ani fyzické násilí.

Finanční a majetkové zneužívání seniorů

Stále častěji se vyskytují případy, kdy příbuzní (dětí, vnuci) zneužijí důvěřivosti a citové závislosti seniora k získání výhod a k **vlastnímu obohacení**. Snaží se babičku nebo dědečka přimět k podpisu pro něj nevýhodných smluv, např. k převedení bytu, domu nebo chaty. Pokud oni uvěří polopravdám, nebo dokonce naprostým lžím, potom se diví, o co všechno přišli. V extrémních případech se senior může octnout bez střechy nad hlavou, může být proti své vůli svými dětmi nebo vnuky „odložen“ do domova důchodců, léčebny a pod. bez možnosti účinné obrany. Smlouvy se mohou týkat nejenom nájmu bytů či převedení nemovitostí, ale i peněžních půjček apod.

Důležitá rada a doporučení pro tyto případy – nenechte se nutit něco podepsat v časovém tlaku, aniž byste věděli, co podepisujete. Ten, kdo chce váš podpis ve spěchu získat, argumentuje tím, že když smlouvu včas neuzavřete, budete vystaveni nějakým sankcím nebo dalším zbytečným výdajům. Jde však jen o to, abyste si nemohli všimnout nastražené záludnosti. Vždy si vše v klidu peč-

livě přečtěte. Raději vše konzultujte s právníkem, nechte si poradit od dalších věrohodných osob, třeba jiných blízkých příbuzných, ke kterým máte důvěru.

Není správné, abyste z dobroty srdce za svého života převedli na potomky všechn svůj majetek, a tak se dostali do naprosté závislosti na nich. To, co vám patří, jste získali vlastní celoživotní prací a zasloužíte si to v důchodu užít. A budou-li potomci po vaší smrti platit vyšší dědickou daň, než by byla nyní daň darovací, to už je jejich starost, však si na to vydělají. Vy jste také nic nedostali bezplatně.

Většina institucí a nevládních organizací, která poskytuje pomoc seniorům, nabízí i bezplatnou právní poradnu.

Zanedbávání, psychické a citové týrání

Smutné jsou případy, kdy starší člen rodiny již nemá tolik fyzických sil nebo je oslaben nemocí a je **závislý na pomoci svých blízkých**. Je řada důvodů, proč někteří tuto péči zanedbávají – nedostatek času, ochoty nebo empatie. Když se přidá ještě nedostatek úcty ke stáří a touha z dané situace snadno vytěžit něco do vlastní kapsy, bývá to začátek tragických konců. Potřebný člen rodiny pak může být **zanedbáván**, není mu poskytována pomoc při zajištění pravidelné stravy, hygieny, pohybu, sociálních kontaktů. To může vést k dalším zdravotním problémům, podvýživě, ztrátě hybnosti a soběstačnosti. To vyvolá pochopitelně zhoršení psychiky a oslabení seniora při obraně proti manipulaci, zneužívání případně proti násilí.

Ve všech uvedených případech je možné kontaktovat:

- sociální odbor příslušného krajského či obecního úřadu
 - příslušného praktického lékaře
 - telefonní krizové linky nevládních organizací:
DONA linka Praha	251 511 313
ProFem	224 910 744,
	každou středu od 18:30 – 20:30
Riaps	222 580 697
Centrum krizové intervence Praha	284 016 666
a další v krajích	
● Život 90 – Senior tel.:	800 157 157
● Elpida – Zlatá linka seniorů	800 200 007
● Bílý kruh bezpečí	257 317 100

NĚKTERÉ PRÁVNÍ ASPEKTY:

2. Jak lze DN postihovat

Od 1. ledna 2007 je účinný nový zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím. Tento zákon upravil nově institut vykazání, preventivní

správní opatření, které činí policie (§ 21a odst. 1, 2 zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky). K rozhodnutí o vykazání na dobu **10 dní** jsou oprávněni příslušní policisté, kteří jsou dále v kontaktu s intervenčními centry v každém kraji. IC kontaktuje co nejdříve ohroženou osobu, která si během těchto 10 dní může rozmyslet další postup.

Je také oprávněna podat si na civilní soud návrh na vydání předběžného opatření (§ 76b zákona č. 99/1963, občanský soudní řád), o němž je tento soud povinen rozhodnout do 48 hodin poté, co byl podán. Ohrožená osoba může podat také návrh na rozvod, úpravu majetkových poměrů, úpravu péče o nezletilé děti apod.

Pokud se **ohroženou osobou stane starší či nemohoucí osoba**, je nutné kontaktovat odbor sociální péče, zajistit lékařské ošetření, převoz do zdravotnického zařízení apod.

Domácí násilí však může mít **znaky přestupku** (§ 49 odst. 1 písm. a)–c) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích – přestupky proti občanskému soužití – lze projednat na návrh). **Přestupek prověřuje policie**, ale dále **správní řízení koná správní orgán** – obecní či městský úřad.

Domácí násilí může vykazovat i **znaky různých trestných činů** dle příslušných ustanovení trestního zákona – např. trestné činy proti zdraví, svobodě a lidské důstojnosti: § 215a – Týrání osoby žijící ve společně obývaném domě či bytě, § 221 – Ublížení na zdraví, § 231 – Omezování osobní svobody, potažmo § 232 – Zbavení osobní svobody, § 235 – Vydírání. **V takových případech zasahuje a koná policie.**

NENECHTE SE PODVÉST! (můj dům – můj hrad)

Snad každý člověk si přeje, aby se měl dobře a mohl si dopřávat všechno, co mu v životě přináší radost, bez ohledu na peníze. Je snadné podlehnout nabídkám lákavých výher v různých soutěžích či loteriích nebo příležitostí k výhodné koupi. A to je šance pro různé chytráky a podvodníky, kteří vymyslí neuvěřitelné lži (finty), jak z lidí dostat peníze.

Podvodníci předpokládají, že starší lidé mohou být důvěřivější. Jsou-li osamělí, mohou více toužit po kontaktu s druhými a jsou ochotnější naslouchat různým nabídkám. Nepohybují se běžně ve společnosti ostatních (např. spolupracovníků, spolužáků, přátel), kteří by je třeba upozornili na rizika spojená s takovými nabídkami, a tak mohou být snadnější kořistí (obětí) podvodníků všeho druhu. Jejich pozornost, rychlost reakcí a ostražitost může být oslabena. Většina lidí cítí skutečnost, že je nemorální využívat jakéhokoliv skutečného nebo jen zdánlivého handicapu partnera (protihráče). Nástrahám podvodníků se mohou i senioři sami aktivně bránit.

Rčení „něco za něco“ nebo „za všechno se platí“ jsou pravdivá a moudrá. Je třeba si včas uvědomit, že snadný zisk peněz a super výhodná koupě neexistuje. Vždycky se za nimi skrývá nebezpečí drazé vykoupené důvěry a naivity.

Určitě se vyplatí dodržovat následující zásady:

Nikdy neotvírejte někomu neznámému a nevpuštějte ho do bytu. Poříděte si panoramatické kukátko a navíc bezpečnostní řetízky. Zvoní-li některý opravář nebo pracovník úřadu či jiných služeb (odečet

plynu apod.), nechte si předložit služební průkaz, nebo ještě lépe zavolejte na úřad nebo instituci, na kterou se pracovník odvolává, jestli je akce opravdu plánována. Instituce většinou domlouvají návštěvu svých pracovníků telefonicky předem nebo ji oznamují vývěskou v domě. V případě jakýchkoliv pochybností trvejte na tom, že o nabízenou službu nestojíte.

Podvodníci využívají různé „báchorky“, třeba, že pracovník jde s vámi podepsat dokumenty, na základě kterých vám bude zvýšen důchod nebo sjednáno výjimečné pojištění, jde s vámi sepsat výhodnou smlouvu na využití telefonu, rozšíření programů televize apod. Mohou se také pokoušet získat od vás finanční příspěvek na různé dobročinné akce. Potom především hrají na vaše city ke zvířátkům, opuštěným dětem, nemocným lidem nebo se snaží zneužít vaší víru.

Vyskytuje se i celá řada případů, kdy se podvodník vydává za známého někoho z vaší rodiny (např. syna či vnuka). Předstírá, že právě váš syn nebo vnuk ho za vámi posílá, protože měl nehodu, nutně potřebuje ihned finanční pomoc a nemůže přijít sám, protože musel zůstat na místě nehody s policisty. Ujistí vás, že peníze určitě obratem vrátí. Jaké pak může být vaše překvapení, když později zjistíte, že váš blízký nikdy nehodu neměl a osobu, která z vás vylákala peníze, vůbec nezná.

Pokud jde o nabídky na prodej nejrozličnějšího zboží za nejnižší možné, výhodné ceny – ty se stále obměňují a jejich seznam je nekonečný. Cílem jednání podvodníků je hlavně se dostat do vašeho bytu.

Své úspory byste měli mít uložené

v bance nebo spořitelně, neměli byste si nechávat vyšší částky doma v různých skrýších. Tím, že po vás podvodník požaduje zaplacení nějaké částky nebo zálohy, vás nenápadně přiměje k tomu, že bezděčně ukážete, kde peníze schováváte. Pak už stačí odvést vaši pozornost a v nestřežené chvíli vám peníze sebrat. Proto také často podvodníci pracují ve dvou i více. Jeden vás zabaví a druhý má možnost krást.

Nechlube se před lidmi se svými šperky či cennostmi. Opravdu hodnotné věci je lepší mít v bezpečnostní schránce než doma. Poříděte si fotografie svých cenností, při případném odcizení vám mohou pomoci je lépe identifikovat.

Buďte ostražití, nenechte ostatní, aby na vás pod různými záminkami naléhali a tlačili vás k rychlým rozhodnutím. Nechte si vždy čas na rozmyšlenou, můžete se také poradit se svými blízkými, věci v klidu promyslet a tak prokouknout léčku, která se na vás chystá.

Nalepte si blízko vašeho telefonu důležitá telefonní čísla na vaše rodinné příslušníky, na policii, lékařskou pomoc, hasiče a na organizace, které se zabývají péčí o seniory. V případě komplikací můžete rychle zavolat pomoc. Pokud se stanete obětí podvodu nebo jiné trestné činnosti, zkuste zachovat klid a pokuste se zapamatovat si a vybat si důležité údaje o pachatelích – především, zda to byl muž či žena, jak byl vysoký, jakou měl postavu, věk, barvu vlasů, očí. Jestli měl nějaké další typické znaky – brýle, vousy, pihy; jaký měl způsob řeči, chůze apod. Váš popis může významně přispět k odhalení pachatele a navrácení vašich věcí.

JAK SE BRÁNIT

okradení a přepadení

Okradení v obchodě, na ulici, v dopravním prostředku, na poště či úřadě může potkat každého bez rozdílu věku. Senior je však více ohrožen, zloděj předpokládá jeho menší ostražitost i fyzickou kondici. Jak je možné tomuto riziku předejít? Obecně platí zásady – mít oddělené doklady od peněz. Nosit s sebou jen takové částky, které potřebujeme, příp. také ještě rozdělené na menší částky a uložené na různých místech zavazadla (kabelky), abychom v případě okradení ochránili alespoň část hotovosti. Peněženku nosit na dně nebo ve spodních částech kabelky nebo nákupní tašky. Lépe je nosit peníze v kabelce či kufříku, nebo dokonce v pouzdře na krku ukrytém pod svetrem než po kapsách. Kabelku noste přes rameno ne na zádech, ale na břiše před sebou, abyste jí měli stále na očích, vždy zapnutou, ještě lépe s rukou na zapínání. V obchodech ji neponechávejte na nákupním vozíku, neodkládejte na policích či pultu, pořád ji sledujte.

Při výběru peněz z bankomatu dávejte pozor, jestli máte u automatu soukromí, jestli vás někdo nepozoruje příliš zblízka. Spolehlivější je vybírat si bankomaty uvnitř bankovních či spořitelních domů. Na ulici je nejlepší, můžete-li tyto transakce dělat za asistence a pod ochranou někoho druhého vám blízkého (manžel/ka, děti, sourozenci, spolehliví přátelé či sousedé). Stávají se případy, kdy zloděj nepozorovaně číhá v povzdálí a sotva bankomat vydá peníze, přiskočí a než se vzpamatujete, obnos shrábne a uteče. Před tím by vás mohla přítomnost druhého vám blízkého spolčenika ochránit.

V dopravních prostředcích platí pravidlo ostražitosti dvojnásob. Vyhýbejte se návalům – v tlačenci proběhne okradení bez povšimnutí, sedíte-li a čtete, mějte tašku na klíně pod kontrolou. Kapsáři a zloději pracují např. ve dvojicích apod., jeden vás okrade a nepozorovaně předá lup druhému, takže ani kdybyste okradení zjistili téměř vzápětí a povolali pomoc, policie by při prohlídce podezřelého už vaši peněženku nenašla.

JAK SNÍŽIT RIZIKO PŘEPADENÍ?

Při chůzi po ulici noste kabelku nebo tašku na rameni blíže domům, ne do silnice. Někteří zloději vyhlíží své oběti při okraji ulice a nesete-li své zavazadlo jejich směrem, mohou při jízdě autem nebo na motocyklu zpomalit a tašku vám strhnout.

Jste-li vystaveni násilí při snaze vám kabelku ukrást, nebraňte se za každou cenu. Při zápasu s útočníkem můžete přijít k úrazu, který by vám mohl život zkomplikovat více než ztráta peněz. Zdraví nebo dokonce život jsou cennější než peníze!

Po chodníku chodte raději dále od vchodů domů (pachatel by vás mohl vtáhnout do chodby), vyhýbejte se odlehklým ulicím nepřehledným zákoutím a neosvětleným místům.

Kdybyste měli pocit, že vás někdo sleduje, snažte se co nejrychleji dostat na místo, kde je nějaký obchod nebo více lidí. Je bezpečnější chodit frekventovanějšími ulicemi. Při případném napadení křičte i tehdy, když v blízkosti nikoho nevidíte. Mohl by vás uslyšet někdo za rohem a přispěchat vám na pomoc.

Při vstupování do domu se pozorně rozhlédněte a nevcházejte

te do domu s někým neznámým. Také ve výtahu nejezděte s někým, koho neznáte. Radši počkejte na výtah prázdný.

Nepřijímejte doprovod nabízený neznámými lidmi – i kdyby „gentleman“ vypadal sebedůvěryhodněji a vy jste byli unaveni. Raději si odpočiňte a potom pokračujte v cestě domů. Je lákavé mít ochotného pomocníka, ale může se z něj vyklubat násilník a zloděj. Tašku vám přinese až do vašeho bytu, pak vás ale nemilosrdně fyzicky napadne a bude vás nutit vydat peníze a cennosti. Nejde jen o ztrátu cenných věcí, ale vyhnete se i riziku ublížení na zdraví.

Snažte se vyhnout situaci, kdy byste měli čekat na liduprázdné zastávce hromadné dopravy (především v časně ranních nebo pozdně večerních hodinách). Cestujete-li v prázdných prostředcích, sedějte si raději blíže řidiče. Kdybyste měli pocit, že nějaký spouštěcí vás pozoruje, raději nevystupujte sám na své zastávce, vystupte později s dalšími lidmi nebo poproste o pomoc řidiče. Ve vlaku vyhledávejte kupé obsazená dalšími cestujícími.

Kdybyste se stali svědkem napadení někoho druhého na ulici, raději se do konfliktu s útočníkem nepouštějte a napadenému se snažte pomoci tak, že rychle zavoláte linku tísňového volání na Policii 158.

Zdroj: OPK MV ČR
Ilustrační foto Jiří NOVÁK

INSTRUKCE

pro postup dle zákona
č. 135/2006 Sb.,
kterým se mění
některé zákony
v oblasti ochrany
před domácím násilím

Tato informace je určena pro potřeby příslušných pracovníků krajských a obecních úřadů, manažerů prevence, pracovníků preventivně informačních skupin a dalších relevantních osob a subjektů zabývajících se prevencí domácího násilí nebo pomocí potenciálním obětem domácího násilí.

1. Postup dle zákona č. 135/2006 Sb.
2. Práva a povinnosti dotčených subjektů (P ČR, soud, intervenční centra)
3. Možnosti násilné/vykázané osoby
4. Možnosti ohrožené osoby
5. Správní řízení
6. Soudní řízení
7. Jiné postupy postihu domácího násilí
8. Postup při rozhodování o vykazání ve zvláštních případech

1. Postup P ČR dle zákona č. 135/2006 Sb.

Dnem 1. ledna 2007 nabyl účinnosti zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím. Smyslem této nové právní úpravy je účinná preventivní ochrana osob ohrožených domácím násilím. Novelou došlo k rozšíření oprávnění policistů o možnost rozhodnout o vykazání násilné osoby, která se dopouští domácího násilí, ze společného obydlí. To znamená, že pokud policista identifikuje případ domácího násilí a současně lze důvodně předpokládat, že dojde k útoku proti životu, zdraví nebo zvláště závažnému útoku proti lidské důstojnosti, policista vykáže násilnou osobu ze společného obydlí na dobu deseti dnů, přičemž tato lhůta nemůže být zkrácena.

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 179 ze dne 27. listopadu 2006, kterým se stanoví postup příslušníků Policie ČR v případech domácího násilí, uvádí, že úkoly dle zákona č. 135/2006 a závazného pokynu č. 179/2006 plní policisté služebně činní u P ČR obvodních (místních) oddělení a P ČR oddělení železniční policie, vyjma policistů hlídkové služby.

2.1 Povinnosti a oprávnění P ČR

- příslušník policie rozhoduje o vykazání násilné osoby na dobu 10 dní
- nadřízené orgány policie rozhodují v rámci přezkumu správního řízení o odvolání proti rozhodnutí o vykazání
- příslušný policista provádí také kontrolu dodržování uloženého vykazání
- příslušný policista je povinen neprodleně doručit opis rozhod-

nutí o vykazání intervenčnímu centru (IC), příp. nacházejí-li se ve společném obydlí nezletilé osoby též orgány sociálně-právní ochrany dětí

- písemné rozhodnutí o vykazání je příslušný policista povinen doručit vykázané a ohrožené osobě
- příslušný policista je po vydání rozhodnutí o vykazání povinen poučit ohroženou i vykázanou osobu
- příslušný policista předá ohrožené osobě informace o institucích, které poskytují pomoc obětem domácího násilí, včetně intervenčního centra, a to i v případě, že nebylo rozhodnuto o vykazání
- policista poskytne vykázané osobě informace o možnostech jejího dalšího ubytování a v souvislosti s tím i nezbytnou součinnost, zejména předá seznam ubytovacích zařízení či umožní vykázané osobě, aby si z policejní služebny telefonicky zajistila jiné ubytování
- policista si také vyžádá informace o telefonickém spojení od vykázané osoby včetně adresy, kam si přeje doručovat od policie poštu v době platnosti vykazání
- policie provádí také možnost spáchání TČ „Maření výkonu úředního rozhodnutí“

2.2 Intervenční centrum (IC)*)

- IC kontaktuje ohroženou osobu ve lhůtě nejpozději do 48 hodin od doručení podnětu, jinak vždy bezodkladně poté, co se dozví o ohrožení osoby násilným chováním
- IC poskytuje ohrožené osobě odbornou pomoc, včetně poradenství během trvání vykazání
- IC je povinno oznamovat příslušnému krajskému úřadu počet osob ohrožených násilným chováním, kterým byla poskytnuta pomoc

2.3 Soud

- civilní soud rozhoduje o vydání předběžného opatření v podobě vykazání či zákazu kontaktování, taktéž rozhoduje o prodloužení doby trvání tohoto předběžného opatření
- správní soud koná přezkum o podané správní žalobě v rámci správního soudnictví – dle § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní

3. Vykázaná osoba

- je povinna dodržet uložené vykazání, zákaz vstupu do společného obydlí
- může si po vyhlášení rozhodnutí na místě vzít výlučně věci sloužící osobní potřebě, osobní cennosti a dokumenty; do 24 hodin od výkonu rozhodnutí si za asistence policie může odnést věci nezbytné k podnikání nebo věci pro výkon povolání, ale také další osobní věci
- je oprávněna podat odvolání proti rozhodnutí o vykazání, následně také správní žalobu proti rozhodnutí správního orgánu – dle zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (§ 65 zákona); lze uplatnit také náhradu majetkové újmy způsobené nezákonným rozhodnutím policie nebo soudu o vykazání dle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem
- je jí umožněno získat kontakt na azylové či jiné ubytování

4. Ohrožená osoba

- má právo podat během platnosti vykazání i po jeho skončení – trestní oznámení na násilnou osobu např. pro trestný čin § 215a TZ „Týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě“,
- k civilnímu soudu může podat návrh na vydání předběžného opatření (§ 76b zákona č. 99/1963, občanský soudní řád)
- může podat civilnímu soudu také návrh na zahájení řízení ve věci samé (rozvod – § 24 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, úprava majetkových poměrů x úprava poměrů k nezletilým dětem – zde koná soud z úřední povinnosti – § 25, 26 zákona o rodině a § 176 OSŘ)
- má právo na získání informací od policie o institucích, které

- pomáhají obětem domácího násilí a také o IC (viz výše bod 2.1)
- může po vyčerpání řádných opravných prostředků podat správní žalobu dle zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní

5. Správní řízení – postup:

- a) opakovaný útok proti životu, zdraví, svobodě nebo lidské důstojnosti osoby, sdílející společné bydli

- b) příjezd policejní hlídky → analýza situace, vyhodnocení skutkového stavu a zajištění stop – domluva, evidence DN

- **v přítomnosti násilné osoby** – vyhlášení rozhodnutí o vykázání ze společného obydlí a jeho bezprostředního okolí – poučení ohrožené a vykázané osoby ze strany policie o jejich právech a povinnostech, předání kontaktů (viz shora 2.1), násilná osoba je vyzvána k odevzdání klíčů od obydlí, může si odnést osobní cennosti a dokumenty, za přítomnosti policie odchází

- **do 24 hodin** vyhotoví policie písemné rozhodnutí o vykázání
- policie neprodleně doručí opis rozhodnutí a opis úředního záznamu intervenčnímu centru (IC) a orgánu sociálně-právní ochrany dětí (nachází-li se ve společném obydlí nezletilá osoba)
- IC kontaktuje **do 48 hodin** ohroženou osobu a poskytuje jí odbornou pomoc
- **do 3 dnů** je policie povinna provést kontrolu dodržování uloženého vykázání jak ze strany ohrožené tak vykázané osoby

- **v nepřítomnosti násilné osoby** – uložení zákazu vstupu do společného obydlí a jeho bezprostředního okolí, policie vypracuje písemné vyhotovení rozhodnutí a pokusí se doručit jej násilné osobě; pokud není možné opakovat násilnou osobu nikde zastihnout, ustanoví jí policie opatrovníka pro účely doručení rozhodnutí (§ 32 odst. 2 písm. d) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád)

- c) nerespektuje-li násilná osoba uložení vykázání
- trestní stíhání pro TČ „Maření výkonu úředního rozhodnutí“

dle § 171 odst. 1 písm. e) trestního zákona – rozhodnutí v rámci trestního řízení

proti rozhodnutí o vykázání má násilná osoba právo podat ve lhůtě 15 dnů odvolání → přezkum nadřízeným orgánem v rámci správního řízení → možnost podání správní žaloby → soudní přezkum v rámci správního soudnictví (viz výše bod 3.)

6. Soudní řízení – postup:

- a) během trvání vykázání může ohrožená osoba podat civilnímu soudu návrh na vydání předběžného opatření

- b) civilní soud je povinen **do 48 hodin** rozhodnout o
- zamítnutí návrhu
- vydání předběžného opatření v podobě vykázání či zákazu kontaktování **na 1 měsíc** (§ 76b odst. 3 OSŘ) – výkon předběžného opatření soudním vykonavatelem (v přítomnosti ihned)

v nepřítomnosti povinné osoby se ponechá pouze oznámení o právu povinného, že může požádat soud, aby mu umožnil si ze společného obydlí vyzvednout své osobní cennosti a dokumenty, jakož i věci sloužící osobní potřebě

- c) **nerespektuje-li násilná osoba vydané předběžné opatření** – trestní stíhání pro TČ „Maření výkonu úředního rozhodnutí“ rozhodnutí v rámci trestního řízení

- d) během předběžného opatření může ohrožená osoba podat návrh na zahájení řízení ve věci samé (rozvod, úprava majetkových poměrů, úprava poměrů k nezletilým dětem apod. – viz výše bod 4.) – uvedené úkony může ohrožená osoba činit již během policej-

ního vykazání → rozhodnutí o podaném návrhu ve věci samé

- e) k prodloužení doby trvání předběžného opatření, může dojít za podmínky, že bylo navrhovatelem zahájeno řízení ve věci samé, max. však **na 1 rok od jeho nařízení** (§ 76b odst. 4 OSŘ)

7. Jiné postupy postihu

Je třeba upozornit, že souběžně s řízením o vykázání, může proběhnout také řízení přestupkové, trestní či občanskoprávní. V případě méně závažných případů lze domácí násilí postihovat jako přestupek dle § 49 odst. 1 písm. a) – c) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Provéřování, šetření a získání důkazů provádí policie a správní řízení koná příslušný obecní/městský úřad na návrh postižené osoby (§ 68 zákona o přestupcích).

Závažnější případy domácího násilí lze naopak postihovat i jako některé trestné činy proti zdraví, svobodě a lidské důstojnosti dle zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, např. § 215a – Týrání osoby žijící ve společně obývaném domě či bytě, § 221 – Ublížení na zdraví, § 231 – Omezování osobní svobody, potažmo § 232 – Zbavení osobní svobody, § 235 – Vydírání atd.

8. Postup ve zvláštních případech

1. V případě, že násilná osoba má ve společném obydlí místo svého podnikání, je možné vykázání uplatnit jen na ten prostor, který slouží k bydlení, za podmínky, že tento prostor lze prakticky oddělit od prostoru určeného pro podnikání násilné osoby (např. uzavřením průchodu mezi těmito prostory apod.). Není-li takové oddělení možné, a pro vykázání jsou dány podmínky, vykáže policista násilnou osobu i z míst, která využívá ke svému podnikání.

2. Dojde-li k násilnému jednání mimo společné bydli, např. v hotelu, na chatě apod., a jsou-li splněny podmínky pro vykázání, policista vykáže násilnou osobu ze společného obydlí, které tato osoba spolu s ohroženou osobou dlouhodobě obývá, nikoliv z prostoru, ve kterém tyto osoby pobývají pouze přechodně či krátkodobě, např. hotelový pokoj.

3. Je-li násilnou osobou mladistvý nebo osoba mladší 15 let a jsou-li dány podmínky pro vykázání, policista rozhodne o vykázání pouze v případě, že bezpečnost ohrožené osoby nelze zajistit jinak. Přitom je povinen ustanovit takové osobě opatrovníka, kterým může být nezúčastněná osoba nebo jiná úřední osoba (další přivolaný policista, orgán sociálně-právní ochrany dětí). Dále je povinen neprodleně vyrozumět orgán sociálně-právní ochrany dětí, který zajistí umístění mladistvého nebo osoby mladší 15 let v diagnostickém ústavu.

4. Je-li ohroženou osobou stará, nemohoucí nebo nemocná osoba, která je odkázána na péči či pomoc násilné osoby, jež má být vykázána, a nemůže-li péči či pomoc ohrožené osobě poskytnout jiná vhodná osoba, je policista povinen uvědomit příslušný odbor sociální péče obecního (městského) úřadu. Nelze-li např. v nočních hodinách zajistit péči či pomoc ohrožené osobě jinak, policista zajistí převoz ohrožené osoby do zdravotnického zařízení a uvědomí o tom příslušný odbor sociální péče obecního (městského) úřadu.

Přehled nejdůležitějších zmíněných ustanovení:

§ 21a zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky
§ 21b odst. 3, § 21c, § 21d zákona o Policii ČR
§ 65 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní
§ 76b OSŘ

§ 24, § 25 a § 26 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině
§ 49 odst. 1 písm. a) – c) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích
§ 215a, § 221, § 231, § 232, § 235 trestního zákona
§ 171 odst. 1 písm. e) trestního zákona
§ 163 trestního řádu

**Odbor prevence kriminality MV
Mgr. Barbora HOLUŠOVÁ**

** Přehled a příslušné kontakty intervenčních center ve 14 krajích uvádí následující tabulka:*

PŘEHLED INTERVENČNÍCH CENTER V KRAJÍCH

Jihočeský kraj

Diecézní charita České Budějovice

Dana Bedlánová

Kanovnická 16, 370 01 České Budějovice tel.: 386 323 016

intervencnicentrum@charitacb.cz

www.charitacb.cz

Jihomoravský kraj

SPONDEA při ČČK Brno, o.p.s.

Eva Hrabáková, Dis.

Sýpka 25, 613 00, Brno tel.: 541 213 732, 739 078 078

spondej@spondea.cz

www.spondea.cz

Karlovarský kraj

Okresní ústav sociálních služeb v Sokolově, příspěv. organizace

Jiří Král

Rokycanova 1756, Sokolov – poliklinika tel.: 352 308 349

737 469 316

intervencni@centrum.cz

www.ouss.cz

Královéhradecký kraj

Oblastní charita Hradec Králové

Mgr. Lenka Chválová

Velké náměstí 34, 500 03, Hradec Králové tel.: 495 530 033

774 591 383

intervencni.centrum@hk.caritas.cz

www.hk.caritas.cz

Liberecký kraj

Centrum sociálních služeb Libereckého kraje

Mgr. Ivo Brát

Bc. Andrea Hermanová

Ing. Libuše Niková

Tanvaldská 269, 463 11 Liberec 30 tel.: 482 750 063

602 410 612

info@csslk.cz

ivo.brat@csslk.cz

www.csslk.cz

Moravskoslezský kraj I.

Bílý kruh bezpečí Ostrava

Mgr. Alena Mikulová

28. října 124, 702 00, Ostrava tel.: 597 489 388

739 449 275

koordinatodn.bkb@seznam.cz

www.bkb.cz

Moravskoslezský kraj II.

Slezská diakonie Ostrava

Lenka Hájková, Dis.

Na Nivách 7, 737 01 Český Těšín tel.: 596 611 239

596 615 935

739 500 634

ic.ostrava@slezskadiakonie.cz

www.slezskadiakonie.cz

Olomoucký kraj

Středisko sociální prevence Olomouc

Ředitelka Mgr. Markéta Čožíková

Na Vozovce 26, 779 00 Olomouc tel.: 585 427 141

777 772 131

ssp@iex.cz

www.ssp-ol.cz

Pardubický kraj

SKP- CENTRUM Pardubice

Petra Toušková

Bělehradská 513, 530 09 Pardubice tel.: 466 799 072

777 772 131

petra.touskova@skp-centrum.cz

www.skp-centrum.cz

Plzeňský kraj

Diecézní charita Plzeň

Mgr. Tereza Vágnerová

Mgr. Jan Jung

Hlavanova 359/16, 301 00, Plzeň tel.: 377 223 861

731 433 142

731 433 013

vagnerova@dchp.cz

jung@dchp.cz

www.dchp.cz

Hl. město Praha

MCSSP-Riaps

PhDr. Marie Šusterová

Šromova 861, ??? ?? Praha 9 tel.: 604 231 085

susterova@centrum.cz

www.mcssp.cz

Středočeský kraj

Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy Rakovník

Lucie Vaníčková-Horníková

Žižkovo nám. 169, 269 01 Rakovník tel.: 313 502 588

605 765 883

r.poradna@quick.cz

www.poradna-rakovnik.cz

Ústecký kraj

Občanské sdružení SPIRÁLA

Mgr. Martina Vojtíšková

K Chatám 22, 403 40 Ústí n. Labem tel.: 472 743 835

604 170 384

spirala.cki@volny.cz

www.volny.cz/spirala.cki

Kraj Vysočina

Psychocentrum- manželská a rodinná poradna kraje Vysočina

Mgr. Jana Volná

Pod Příkopem 4, 586 01 Jihlava tel.: 567 215 532

776 812 523

ic.vysocina@volny.cz

www.psychocentrum.cz

Zlínský kraj

Poradna pro manželství, rodinu a mezilidské vztahy ve Zlíně

Bc. Jarmila Hasoňová

U Náhoru 5208, 760 01 Zlín tel.: 577 018 265

774 405 682

ic.zlin@seznam.cz

www.volny.cz/poradna.zlin

**MINISTERSTVO VNITRA –
odbor prevence kriminality,
ředitelka Mgr. Jitka GJURIČOVÁ**

kontakt:

*Nad Štolou 3, Praha 7, 170 34
Mgr. Květa Dočkalová – 974 832 803,*

Helena Rysková – 974 833 187

e - mail: media@mvr.cz,

<http://www.mvr.cz>